

Stroški ostajajo javnim podjetjem

Predlagana uredba o ravnanju s komunalnimi odpadki pomeni višje zneske na položnicah za odvoz smeti

VIOLETA VATOVEC EINSPIELER

"Kar je profitabilno, bo šlo v zasebni sektor, kar povzroča stroške, ostaja izvajalcem javnih služb, ki jih vsi plačujemo. Enkrat je temu treba narediti konec," je bil oster **Marko Zidanšek**, direktor javne družbe za ravnanje z odpadki Simbio v Celju, ki je novinarjem predstavljal pasti 4. členu predloga uredbe o ravnanju s komunalnimi odpadki. Ta bo še nekaj dni v javni razpravi in po mnenju javnih komunalnih podjetij še dodatno ruši javni sistem ravnanja z odpadki, kjer se tare vse več zasluzkarjev, račune pa izstavljajo vsem državljanom. Občinska komunala podjetja se že odzivajo na uredbo, denimo tudi Kocer od iz Korške. Direktor podjetja **Ivan Plevnik** je na tiskovni konferenci podprl Celjane in javno pismo, ki ga je **Marko Zidanšek** včeraj poslal na ministrstvo.

Po tej uredbi bodo gospodinjstva imela možnost, da izberejo, komu bodo oddajala odpadni papir in kovine, izvajalcu javne službe ali drugemu zbiralcu, ki je vpisan v ustrezno evidenco. To zelo poenostavi javno pomeni, da bodo ti zbiralci dobiček od odkupa dali v svoj žep in s tem osiromašili prihodek javnega podjetja, ki pa je dolžno v lokalnem okolju zagotavljati komunala storitve z vso potrebno infrastrukturo. Celjsko komunala podjetje je v zvezi s tem že večkrat posredovalo na ministrstvo, a brez odziva.

Se letos spet napoveduje kaos?

Tako kot v minulih letih je ena izmed družb za ravnanje z odpadno embalažo, Interseroh, napovedala, da bo omejila prevzem odpadne embalaže. Izračunali so, da so do konca avgusta že prevzeli 24.000 ton odpadne embalaže, zato jo bodo v naslednjih štirih mesecih le še 4100 ton. S tem bodo izpolnili svoj delež, torej bodo pobrali toliko, kolikor so podjetja, ki pošiljajo embalažo na trg, plačala embalažnine. Sistem ravnanja z odpadno embalažo deluje tako, da se družbe za ravnanje z embalažo vsako leto znova dogovorijo s trgovci, ki prodajajo izdelke v embalažah (od mleka do gospodinjstkih aparatov), da prevzamejo embalažo od komunalnih podjetij. Zadevo plačujejo trgovci oziroma je embalažnina del cene izdelka.

Zakon sicer predvideva, da morajo družbe za ravnanje z odpadno embalažo pobrati "vso odpadno embalažo", ki se znajde pri komunalnih podjetjih. A dejstvo je, da državljeni iz leta v leto ločijo več, družbe za ravnanje z odpadki si stroškov ne pokrijejo več in ločeno zbrana embalaža se kopiči pri komunalnih podjetjih. Na neurejene razmere na trgu, ki so zadnja tri leta eskalirale v embalažnem kaosu pri komunalnih podjetjih, že več let opozarja direktorica Interseroha **Mateja Mikec**. Tudi na sodišču. Želi si, da bi ministrstvo končno vzpostavilo pravičen sistem. "Podjetja bodo letos na trg poslala 28.000 ton odpadne embalaže, ki konča kot komunalni odpadek, in mi bomo pri komunalnih podjetjih prevzeli enako količino embalaže," je poudarila. A to je le delež uradno evidentirane embalaže, dejstvo pa je, da se na trgu vselej znajde več embalaže - za tisti del, ki ni evidentiran, pa tudi embalažnina ni plačana. Mikčeva želi s tem torej doseči, da ministrstvo vzpostavi tak sistem, ki bo evidentiral tudi manjkajoči del in od proizvajalcev zagotovil plačilo. (ahr)

Z javnim pismom vnovič opozarjajo ministrstvo, da bo predlagana rešitev povzročila dvig cen komunalnih storitev v javnih komunalnih službah. Cene komunalnih storitev za gospodarske javne službe so namreč letno uravnane glede na prihodke in odhodke minulega leta. Ker bodo odslej gospodinjstva odpadni papir in kovine lahko odnašali drugim zbiralcem, bo to zmanjšalo prihodek izvajalcev javnih služb, kar bo povzročilo dvig cen, saj sistem določanja cen predvideva njihovo nižanje, kadar so prihodi ki javnih služb višji od stroškov. Če bi ti odpadki ostali v domeni izvajalcev javnih služb, bi bil prihodek od njihove prodaje upoštevan pri določanju cene storitev in bi bila cena nižja, kot

bo cena po predlagani uredbi, razlagajo v pismu ministru.

Nelegalen odkup surovin od fizičnih oseb se v praksi že dogaja, v Celju denimo pri **Dinosu**. Zbornica komunalnega gospodarstva, ki je tudi proti 4. členu nove uredbe, ugotavlja, da je vrednost nedovoljenega odkupa prek 15 milijonov evrov letno. A inšpektorji, čeprav vedo za ta nelegalni posel, nič ne ukrepano, ugotavlja tudi **Marko Zidanšek**. "Če bo uredba sprejeta, jim tudi ne bo treba," še doda.

S predlagano uredbo bo tak odkup uzakonjen, kar pomeni, da bo v javna podjetja iz tega naslova prišlo še manj denarja. "Zdi se nam nepojmljivo, da iz sistema javnih služb, katerih delovanje in financiranje je transparentno,

Nova uredba bo povzročila zvišanje cen odvoza smeti. (Violeta Vatovec Einspieler)

izločate odpadke, ki nižajo ceno storitev ravnanja s komunalnimi odpadki slehernemu državljanu Slovenije RS. Prav tako je pri izvajanju gospodarskih javnih služb primerno zagotavljanje javnih dobrin in je pridobivanje dobička podrejeno zagotavljanju javnih potreb. Družbe, ki izvajajo drobni nakup, so namreč klasične gospodarske družbe, katerih primarni cilj je pridobivanje dobička, piše v pismu ministrstvu. V praksi to pomeni, pojasnjujejo pri Simbiu, da bodo te družbe zbirale surovine, če bodo te na trgu dosegale dobro ceno, če ne, bo to moralo opraviti javno komunala podjetje. Cena za tono odpadnega papirja se giblje od 20 do 100 evrov za tono, bila pa je tudi že deset in celo 160 evrov za

tono. "Javni komunalni sistem terja določeno infrastrukturo. Vzemimo za primer ekološke otoke. Če kdo ni oddal papirja na ekološki otok, to ne pomeni, da tega stroška ni. Z novo uredbo stroški ostajajo javni, plačuje jih sleherni občan prek položnic za odvoz smeti, nekdo pa privatizira dobičke," pravi **Zidanšek**. **Ivan Plevnik** pravi, da je enak problem vsepovsod. "Če se ta razkorak ne odpravi, se lahko zgodi, da bomo morali vsako leto zviševati ceno naših storitev, ker bomo ugotavljali, da prihodkov nimamo, infrastruktura pa je, kot je. Javnim podjetjem bodo ostali stroški, ki jih bomo zaračunavali občanom, vse tisto, kar lahko kdo prodaja, pa bo šlo v zasebne roke."